

XLVIII MIĘDZYSZKOLNY TURNIEJ FIZYCZNY
dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych
w roku szkolnym 2005/06

WZORCOWE ROZWIĄZANIE ZADANIA NR 2

Zakładając, że kąt padania promienia na wodę wynosi α_1 , a kąt załamania α_2 możemy zapisać Prawo Snelliusa w postaci

$$n_1 \sin \alpha_1 = n_2 \sin \alpha_2, \quad (1)$$

gdzie $n_1 = 1,0$ oraz $n_2 = 1,33 = 4/3$. Na podstawie danych zadania najlepiej wyznaczyć tangensy kątów padania i załamania, czyli

$$\operatorname{tg} \alpha_1 = \frac{a}{b}, \quad \operatorname{tg} \alpha_2 = \frac{x-a}{c}. \quad (2)$$

Korzystając z tożsamości trygonometrycznej

$$1 + \operatorname{ctg}^2 \alpha = \frac{1}{\sin^2 \alpha}, \quad (3)$$

związek (1) możemy przepisać w postaci

$$n_1^2 (1 + \operatorname{ctg}^2 \alpha_2) = n_2^2 (1 + \operatorname{ctg}^2 \alpha_1). \quad (4)$$

Podstawiając (2) do (4) po krótkich przekształceniach otrzymujemy, że

$$x = a + \frac{c}{\sqrt{\frac{n_2^2}{n_1^2} \left(\frac{b^2}{a^2} + 1 \right) - 1}}. \quad (5)$$

Podstawiając dane zadania okazuje się, że $x \approx 4,36$ m.

Proponowana punktacja:

1. Poprawne sformułowanie warunków (1) oraz (2) lub warunków z nimi równoważnych - max. 4 pkt.
2. Znalezienie formuły końcowej (5) lub równoważnej - max. 4 pkt.
3. Podanie poprawnego wyniku liczbowego - 2 pkt.